

ABSTRAKT

Název:

Význam Boscova testu při určení zdravotně orientované zdatnosti adolescentů

Cíl:

Hlavním cílem práce je nalezení a popsání vztahu Boscova testu (60 s) k specifické úrovni zdravotně orientované zdatnosti u adolescentů na základě komparace výstupního parametru Boscova testu a položek EUROFITU u sportujících a nespportujících chlapců i dívek. Dílčími cíli jsou popsat vliv antropometrických parametrů, pohlaví a příslušnosti k pohybově aktivním osobám na aktuální úroveň silových parametrů dolních končetin.

Metody:

Práce má charakter empirického výzkumu, jedná se o deskriptivní studii, ve které má výzkum charakter asociační, tzn., že požadovaná data získáváme metodou pozorování. Studie byla realizována na skupině záměrně vybraných probandů $n=100$ věk $18,40 \pm 0,83$ let, období adolescence. Ve sledovaném souboru bylo rovnoměrné zastoupení chlapců $n=50$ (věk $18,50 \pm 0,84$ let) a dívek $n=50$ (věk $18,38 \pm 0,82$ let). Anaerobní kapacita a silové parametry dolních končetin byly zjištěny pomocí standardizovaného výskokového Boscova testu (60 s). K výsledkům laboratorního a antropometrického šetření byly vztahovány výsledky testovací baterie EUROFIT, jenž poskytují informace o zdravotně orientované zdatnosti. Fyziologické, antropometrické a biochemické parametry byly měřeny pomocí standardizovaných testů v Biomedicínské laboratoři FTVS UK.

Výsledky:

U sledovaného souboru byly prokázány těsné vztahy mezi výkonem v Boscově testu vyjádřeným parametrem relativní práce a položkami EUROFIT popisujícími silově vytrvalostní parametry dolních končetin. Vztah sedmi nezávisle proměnných testovaných položek se závisle proměněnou relativní prací byl vysvětlen z 60 ti %. Signifikantní vliv na výkon v Boscově testu zaznamenal test leh-sed. Model složený ze tří nejsilnějších nezávisle proměnných testů skok z místa, leh-sed a vytrvalostní běh vysvětlil signifikantní ($p<0,05$) 61 % vlivu na závisle proměnnou relativní práci v Boscově testu. Z výsledků tohoto modelu lze částečně predikovat specifickou úroveň zdravotně orientované zdatnosti adolescentů.

Bylo zjištěno, že antropometrické parametry významně ($p<0,01$) neovlivňují výkon v Boscově test. Pouze antropometrický parametr tělesná výška u skupiny sportující dívky zaznamenal těsný vztah s výkonem Boscově testu. Nejtěsnější vztahy mezi parametry laboratorního testování a výkonem v Boscově testu zaznamenala skupina sportujících dívek,

především v položkách doba letu a absolutní práce v testu $r > 0,9$. Šetřeným skupinám chlapců byl nalezen velmi malý vztah s výsledky laboratorního měření.

Chlapci dosáhli významně lepších výsledků ($p < 0,01$) než dívky ve všech sledovaných položkách, mimo testu flexibility. Úroveň pohybové aktivity adolescentů se promítla do výsledků všech položek měření, když sportující skupiny chlapců a dívek zaznamenaly významně lepších výsledků než skupiny nesportující, zejména pak v testech popisujících silově vytrvalostní schopnosti. Skupina chlapců zaznamenala silnou závislost $r > 0,7$ položek popisujících silové parametry na výkon v Boscově testu, dívky pouze středně silnou závislost $r < 0,7$. Pro sportující chlapce nebyla nalezena významná závislost na Boscův test v žádné položce, naopak sportujícím dívkám byla nalezena velmi silná závislost u položky dynamometrie a skok z místa. Význam Boscova testu pro specifikaci zdravotně orientované zdatnosti této věkové kategorie lze na základě zjištěných výsledků potvrdit pouze u sportujících adolescentních dívek, ale vzhledem k počtu testovaných osob nikoliv přesvědčivě.

Klíčová slova:

anaerobní kapacita, silové parametry dolních končetin, zdravotně orientovaná zdatnost, Boscův test, testovací baterie EUROFIT

